

การคิดเชิงตรรกะและการแก้ปัญหาเชิงระบบ

(Logical Thinking and Systematic Problem Solving)

สถาบันฝึกอบรม บานาน่าเทรนนิ่ง

อ.ธนายุทธ สิริनुตตานนท์
วิทยากรและที่ปรึกษาด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์กร

8 QUALITY COURSE CATEGORIES

- Leadership
- Coaching
- Thinking
- Soft Skill
- Productivity
- HRM & Organization Development
- Sales & Marketing
- Team Building

การคิดเชิงตรรกะและการแก้ปัญหาเชิงระบบ (Logical Thinking and Systematic Problem Solving)

TH 1.10

- ระยะเวลาอบรม 1 วัน
- หลักสูตรนี้เหมาะกับพนักงานทุกระดับ

หลักการและเหตุผล

ปัญหา หมายถึง “ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นและผลลัพธ์นั้นไม่ตรงกับความคาดหวังหรือสิ่งที่ควรจะเป็น” ปัจจุบันปัญหาในกระบวนการทางธุรกิจ (Business Process) ที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น และปัญหาเหล่านั้นต้องได้รับการแก้ไขอย่างตรงจุด ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเฉพาะหน้า ปัญหาเรื้อรัง หรือปัญหาเชิงระบบก็ตาม ผู้นำระดับต่างๆ หรือแม้แต่บุคลากรในองค์กร ต้องมีทักษะการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ (PSDM Skill) เนื่องจากทักษะดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ซึ่งการแก้ปัญหาไม่ตรงจุดจะก่อให้เกิดความเสียหายตามมาได้

หนึ่งในการคิดแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพคือ “การคิดเชิงตรรกะ (Logical Thinking)” เนื่องจากเหตุผลต่าง ๆ 9 ข้อ ดังนี้

- การคิดเชิงตรรกะให้ความสำคัญกับการมองภาพรวมของปัญหา (Big Picture)
- การคิดเชิงตรรกะมุ่งเน้นการกำหนด Framework ในการแก้ปัญหา
- การคิดเชิงตรรกะมีการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการบรรลุอย่างชัดเจน (Goal)
- การคิดเชิงตรรกะแสดงลำดับขั้นตอนของความเป็นเหตุและผล (Cause and Effect)
- การคิดเชิงตรรกะวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นเพื่อหาทางป้องกัน
- การคิดเชิงตรรกะประเมินอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นเพื่อหาทางหลีกเลี่ยง
- การคิดเชิงตรรกะหลีกเลี่ยงการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
- การคิดเชิงตรรกะเน้นการจัดลำดับแก้ปัญหาที่สิ่งที่ไม่ให้ผลลัพธ์สูง
- การคิดเชิงตรรกะเน้นการแสวงหาความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหา

การคิดเชิงตรรกะ (Logical Thinking) ให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์หาเหตุผลแท้จริงของความสำเร็จและล้มเหลว แสดงลำดับขั้นตอนของเรื่องราวอย่างชัดเจน และอื่น ๆ ดังกล่าวข้างต้น เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจเลือกวิธีแก้ปัญหาในทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด อาจกล่าวได้ว่าการคิดเชิงตรรกะคือ “การตัดสินใจแบบมีเหตุผลรองรับ” ดังนั้นความคิดเชิงตรรกะถือว่าเป็นกระบวนการสร้างนิสัยการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ การตัดสินใจใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ และหลีกเลี่ยงการคิดแก้ปัญหาที่ยึดติดกับกรอบความคิดเดิม

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการทำงานของสมองและพฤติกรรมแก้ปัญหาโดยธรรมชาติของมนุษย์ และความสำคัญของ Logical Thinking
- เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเสริมสร้าง Logical Thinking ของตนเองให้สูงขึ้นด้วยการให้ความสำคัญกับการพัฒนาปัจจัย 6 ประการ
- เพื่อให้ผู้เรียนมีกระบวนการแก้ปัญหาและตัดสินใจอย่างเป็นระบบของ Logical Thinking โดยเรียนรู้ความสำคัญและประโยชน์ของการใช้ Framework and Technique ในการแก้ปัญหา

รายละเอียดเนื้อหาและกิจกรรม

พื้นฐานการคิดเชิงตรรกะและการแก้ปัญหาเชิงระบบ

- กิจกรรมปรับคลื่นความถี่สมองก่อนการเรียนรู้
- กระบวนการทำความเข้าใจปรากฏการณ์
- หลักการสำคัญของการแก้ปัญหาเชิงระบบ
- ความหมายของการคิดเชิงตรรกะ
- ทำไมต้องเรียนรู้ความคิดเชิงตรรกะ
- ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคของความคิดเชิงตรรกะ
- Activity I: สำรวจปัจจัยที่เป็นอุปสรรคของตนเอง

ปัจจัย 6 ประการส่งเสริมการสร้างการคิดเชิงตรรกะ

- ฝึกท้าวข้ามอุปสรรคของตนเอง
- ความแตกต่างระหว่างวัตถุประสงค์และวิธีการ
- การฝึกค้นหาสาเหตุที่แท้จริง
- การมองภาพใหญ่ก่อนแก้ปัญหา (Big Picture)
- การขยายกรอบความคิดให้ใหญ่ขึ้น
- แนวคิดการจัดการข้อมูลด้วย Keyword และการจัดกลุ่ม

การคิดเชิงตรรกะและแก้ปัญหาด้วย Framework and Technique

- กระบวนการแก้ปัญหาและตัดสินใจ
- ความสำคัญและประโยชน์ของ Framework
- Framework แบบการวิเคราะห์ปัญหา
- Framework แบบการจัดระเบียบข้อมูล
- Framework แบบค้นหาแนวทางการแก้ปัญหา
- Framework แบบแสดงความสัมพันธ์
- Framework แบบเพื่อการตัดสินใจ
- Main Technique ของทุก Framework
  - สภาพการณ์ที่ไม่มีการตกลงหรือความเข้าใจ (MECE - Mutually Exclusive Collectively Exhaustive)
    - Option Thinking and Brainstorming
    - การจัดลำดับสิ่งที่ให้ผลลัพธ์สูง (Priority - ABC Concept)
  - Technique ของแต่ละ Framework
- ตัวอย่างเพื่อเรียนรู้การแก้ปัญหา Framework and Technique
- Activity II: การแก้ปัญหาด้วยความคิดเชิงตรรกะ

การพัฒนานิสัยการคิดเชิงตรรกะอย่างยั่งยืน

- แนวคิด “Knowledge is not Understanding”

5 แนวทางฝึกอบรม

สถาบันฝึกอบรม บานาน่าเทรนนิ่ง

080-626-9565

sale@bananatraining.com

www.banatraining.com

1. Active Learning (การเรียนรู้ที่มีชีวิตชีวา)

หลักการของ Active Learning เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง(Practice by Doing)โดยใช้ความรู้ที่ผ่านการฝึกอบรม นำมาแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ บนปัญหาจริงของผู้เรียน ซึ่งหลักการดังกล่าว มีความสอดคล้องกับพีระมิดแห่งการเรียนรู้ (Learning Pyramid) ว่าผู้เรียนจะมีความรู้คงเหลือหลังเรียนรู้ (Average Learning Retention Rates) สูงถึง 75%

2. Learning Principle (หลักการเรียนรู้)

ในทุกหลักสูตรได้ใช้หลักการเรียนรู้ มาออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนแนวทางการบรรยาย เพื่อให้ผู้เรียนได้ประโยชน์สูงสุด ตัวอย่างกลยุทธ์ที่อยู่ภายใต้หลักการเรียนรู้ ได้แก่

ทฤษฎีหลักการทั่วไป

(Stimulus Generalization)

- การฝึกอบรมเน้นการสอนหลักการทั่วไป หรือคุณลักษณะสำคัญที่จำเป็นในการทำงาน และให้ผู้เข้าอบรมประยุกต์หลักการดังกล่าว ในสถานการณ์จริง

ทฤษฎีองค์ประกอบที่คล้ายคลึงกัน

(Theory of Identical Elements)

- การออกแบบเนื้อหาและตัวอย่างให้มีความคล้ายคลึงกับสถานการณ์จริง ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้และนำไปปรับใช้ได้ง่ายขึ้น

ทฤษฎีการรู้คิด

(Cognitive Theory)

- การออกแบบกิจกรรมต่าง ๆ ในหลักสูตร เน้นให้ผู้เรียนนำสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้วมาใช้ ตลอดจนให้ทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) โดยใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงจากการทำงาน

3. Knowledge (ความรู้)

ใช้หลักการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ (Adult Learning) มาออกแบบเนื้อหาคือ "จำเป็น ปรับใช้ เปรียบเทียบ และเปลี่ยนแปลง"

4.Coaching (โค้ชชิ่ง)

ในบางหลักสูตร เช่น ภาวะผู้นำ จัดวิทยาการ บริหาร หรือ Growth mindset ใช้ทักษะ การโค้ชและกระบวนการโค้ชชิ่ง (Coaching Process) ประกอบการบรรยาย

5.Facilitator (กระบวนกร)

วิทยาการ แสดงบทบาทเป็นผู้จัดการความรู้ หรือกระบวนกร เป็นผู้ชี้แนะและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้

โครงสร้างการฝึกอบรม

COURSE FRAMEWORK

- สัดส่วนการบรรยาย (Training) 40% เนื้อหาตามหลักสูตร สร้างแนวคิด เทคนิควิธีการสำหรับพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้น
- สัดส่วนกิจกรรม 60% ที่เกี่ยวข้องับหลักสูตร (Workshop, Case Study, Problem Solving Activity, OJT Activity, Coaching Card, Game, Team Building etc.)
- กิจกรรมปรับคลื่นความถี่สมอง (ก่อนเข้าสู่เนื้อหาการเรียนรู้)
- แบบทดสอบก่อนก่อนและหลังเรียน (Pre & Post Test)
- เวิร์คช็อป (Workshop) แบ่งกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกัน
- กรณีศึกษา (Case Study) วิเคราะห์กรณีศึกษาและแชร์ประสบการณ์
- กิจกรรมการคิดแก้ปัญหา (Problem Solving Activity) นำปัญหาในการทำงานมาคิดแก้ปัญหา ตามหลักการและขั้นตอน PSDM
- กิจกรรมการสอนงาน (OJT Activity) ออกแบบและฝึกปฏิบัติการสอนงาน
- การ์ดการโค้ช Coaching Card ช่วยให้ผู้เรียนแก้ปัญหา ค้นหาค้นหาตัวเอง ฝึกคิดและตั้งเป้าหมาย
- เกมและกิจกรรมสร้างทีมงาน (Game and Team Building) แบ่งกลุ่มเล่นเกมและสนุกสนานร่วมกันแบบ Team Building
- การนำความรู้ไปใช้ด้วยการทำ Action Plan